

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG

Sektor za gospodarsko pravo in intelektualno lastnino

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 35 64, 01 400 35 24

F: 01 400 35 88

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-1/2015-11

Datum: 2. 4. 2015

Zadeva: Odgovor na predlagam.vladi.si predlog 6527-77: Nadzorniki

Zveza: Vaš dopis št. 092-77/2015/1 z dne 20. 3. 2015

Na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo smo prejeli pobudo, posredovano preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v kateri predlagatelj predlaga: »da se poveča odgovornost, se previ tudi kazensko v državnih podjetjih.« Če v državnem podjetju organi pregona najdejo napake v vodenju, kraje, ipd., bi bilo treba kazensko preganjati nadzornike družbe, saj so plačani prav za to delo. Za »pomanjkljivosti svojega nadzovanja« bi morali odgovarjati.

Zakon o gospodarskih družbah¹ (v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), za katerega smo pristojni na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, določa temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja.

Prvi odstavek 253. člena ZGD-1 določa, da so organi vodenja ali nadzora uprava, upravni odbor in nadzorni svet. V skladu s prvim in drugim odstavkom 281. člena ZGD-1 nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov družbe in lahko pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo družbe, njeno blagajno, shranjene vrednostne papirje in zaloge blaga ter druge stvari. Na podlagi tretjega odstavka tega člena lahko nadzorni svet od uprave zahteva kakršnekoli informacije, potrebne za izvajanje nadzora. Glede na navedeno je izvajanje nadzora vodenja poslov družbe torej v pristojnosti nadzornega sveta.

Za člane organov vodenja ali nadzora ZGD-1 vsebuje nekaj skupnih določb glede sestave in števila članov, njihovega imenovanja ter mandatne dobe, in med drugim tudi določbe glede skrbnosti in odgovornosti (263. člen ZGD-1) ter odškodninske odgovornosti zaradi vpliva tretjih oseb (264. člen). V skladu s prvim odstavkom 263. člena mora nadzornik pri opravljanju svojih nalog ravnati v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in varovati poslovno skrivnost družbe. Družbi je solidarno odgovoren za škodo, ki je nastala kot posledica kršitve njegovih nalog, razen če dokaže, da je pošteno in vestno izpolnjeval svoje dolžnosti (drugi odstavek 263. člena ZGD-1). Škode pa mu treba povrniti, če dejanje, s katerim je bila družbi povzročena škoda, temelji na zakonitem skupščinskem sklepu (tretji odstavek 263. člena ZGD-1). V skladu s prvim odstavkom 264. člena ZGD-1 mora družbi škodo povrniti tudi

¹ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12 in 82/13

oseba, ki s svojim vplivom na družbo namenoma pripravi člane (med drugim) nadzornega sveta do tega, da ti poslujejo v škodo družbe ali njenih delničarjev. Delničarjem mora povrniti nastalo škodo, če so bili oškodovani, ne glede na škodo, ki jim je bila povzročena z oškodovanjem družbe.

Drugi odstavek 264. člena ZGD-1 določa, da je poleg članov organov vodenja ali nadzora kot solidarni dolžnik odgovoren tudi tisti, ki je s škodljivim dejanjem pridobil koristi, če je dejanje storil namenoma. Določbe tega člena pa se ne uporabljajo, če je bil član organov vodenja ali nadzora, prokurist ali pooblaščenec zavezan k škodljivemu ravnanju pri uresničevanju: glasovalne pravice na skupščini, upravičenja za vodenje na podlagi pogodbe o obvladovanju, ali upravičenja za vodenje glavne družbe, v katero je družba vključena.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da ZGD-1 določa le odškodninsko odgovornost članov organov vodenja ali nadzora, ne pa tudi kazenske odgovornosti. Slednjo urejajo predpisi iz delovnega področja Ministrstva za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), zato je to ministrstvo podalo svoje stališče k predlogu z vidika kazenskega ter ustavnega prava.

Ministrstvo je pojasnilo, da so v Kazenskem zakoniku (v nadaljnjem besedilu: KZ-1)² v štiriindvajsetem poglavju (225. do 250. člen KZ-1) določena kazniva dejanja zoper gospodarstvo. Med njimi so najbolj izpostavljena predvsem kazniva dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti (240. člen KZ-1), izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti (236. člen KZ-1), zloraba notranje informacije (238. člen KZ-1), nedovoljeno sprejemanje ali dajanje daril (241. in 242. člen KZ-1).

V zvezi z opisanim dejanskim stanjem iz posredovane pobude, ministrstvo ocenjuje, da bi prišla v poštev določba KZ-1 iz 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti), ki določa, da kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo, zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja, se kaznuje z zaporom do petih let. Če je bila z dejanjem iz prvega odstavka 240. člena KZ-1 pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let. Če je bilo dejanje iz prvega odstavka 240. člena KZ-1 storjeno zato, da storilec sebi ali komu drugemu pridobi nepremoženjsko korist, se storilec kaznuje z zaporom do dveh let. Vendar poudarjamo, da je odločitev za kazenski pregon v skladu z ustavno zagotovljeno samostojnostjo državnega tožilstva in samostojnostjo državnih tožilcev (po sodni praksi Ustavnega sodišča Republike Slovenije) v izključni pristojnosti vsakokratnega individualnega državnega tožilca, ki je edini pristojen, da določena ravnanja okarakterizira kot kazniva dejanja in jih nato kazensko preganja.

Glede na navedbe pobudnika ministrstvo še dodaja, da kazenske odgovornosti ni mogoče "povečati", saj je na podlagi ustavnega načela zakonitosti posameznik lahko kazensko odgovoren ali pa je v skladu z domnevo nedolžnosti nedolžen, če njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodno odločbo. Na podlagi navedenega ministrstvo meni, da so člani nadzornih svetov lahko tudi kazensko odgovorni že na podlagi določb veljavnega KZ-1, zato ocenjuje, da ni potrebna sprememba veljavne kazenske zakonodaje.

Lep pozdrav,

mag. Dušan Pšeničnik
generalni direktor

² Uradni list RS, št. 50/12 - uradno prečiščeno besedilo